

تهیه استر های گلیکول از اسید های چرب روغن سویا و پتانسیل آن ها به عنوان عامل

انعقاد در فرمولاسیون های رنگی

چکیده :

مونو استر های گلیکول روغن سویا از طریق تبادل استری روغن سویا با اتیلن، دی اتیلن، پروپیلن و دی پروپیلن گلیکول تهیه شده اند. نسبت مولی روغن سویا به گلیکول مورد استفاده در این واکنش ها، $1:6$ می باشد. کاتالیزور مورد استفاده در این واکنش ها لیتم کربنات 0.5 درصد بر اساس روغن سویا می باشد. تبادل استری در دمای $180-190$ درجه انجام شد. ترکیب استر های گلیکول روغن سویا و خواص فیزیکی آن ها تعیین شد. استر های گلیکول روغن سویا در فرمولاسیون رنگ با بنیان آبی به عنوان یک عامل انعقاد کننده گنجانده شدند و حداقل دمای تشکیل فیلم تعیین شد. نتایج حداقل دمای تشکیل فیلم نشان داد که این استر ها را می توان به عنوان عوامل انعقادی در فرمولاسیون های رنگ لاتکس برای تشکیل فیلم پیوسته در پایین تر از دمای اتاق مورد استفاده قرار داد.

لغات کلیدی: عامل انعقادی، استر گلیکول اسید چرب، تشکیل فیلم، استر گلیکول، پوشش لاتکس، حداقل دمای تشکیل فیلم، روغن سویا

در طی دهه اخیر، پوشش های بر پایه آب، پذیرش زیادی در صنعت و معماری داشته است و انتظار می رود که سرعت رشد این پوشش ها در صنعت پوشش دهی هم چنان ادامه یابد. عوامل اصلی این رشد فزاينده، نگرانی های اقتصادی و محیطی برای کاهش مواد آلی فرار (VOC) بیشتر مواد پوششی می باشد. از دیرباز، پوشش های لاتکس بر اساس ذرات کوچک رزین سنتتیک نظیر پلیمر های آکریلیک، نیازمند استفاده از عوامل منعقد کننده در مقادیر زیاد بوده اند(1). عامل انعقادی در پوشش لاتکس برای بهبود خواص تشکیل فیلم پوشش ها افزوده شد(2-3). وظیفه عامل انعقادی، نرم کردن ذرات لاتکس است به طوری که آن ها بتوانند با هم جریان یابند و تشکیل یک فیلم پیوسته با خواص فیلم بهینه بعد از تبخیر آب بدهنند. بدون عامل انعقادی، پوشش لاتکس می تواند ترک بخورد یا این که به سطح سوبسترا در صورت خشک شدن در دمای محیطی نچسبد(4-9).

استرهای الکلی و الکل های اتری، نظیر اتر مونوبوتیل گلیکول اتیلن و TEXANOL (2,2,4-تری متیل-1-پنتاندیول مونوایزو بوتیرات، استمن، کینگس پورت، TN) به عنوان عوامل انعقادی در صنعت پوشش لاتکس استفاده می شوند. این عوامل انعقادی به عنوان مواد آلی فرار استفاده می شوند منجر به الودگی هوا و ایجاد دود می شود. روغن های گیاهی نظیر روغن کتان و سویا، به عنوان روغن های خشک کننده در رزین الیکید اصلاح شده(10) و یا به عنوان سیالات پایه برای روغن های سالم از نظر محیطی(11) استفاده می شوند. در اروپا، روغن های گیاهی به عنوان سوخت دیزلی چه به صورت خالص و چه در ترکیب با روغن دیزل(12،13) استفاده می شوند. روغن سویا، به دلیل فراوانی آن، قیمت پایین تر و ایمنی محیطی، به عنوان یک افزودنی جدید برای پوشش در نظر گرفته شده است.

افزودن روغن سویای خالص بدون سورفاکtant به لاتکس پلی آکریلیک منجر به برخی مسائل نظیر حفره ای شدن می شود زیرا روغن سویا به طور متقابل با لاتکس پلی آکریلیک حل نمی شود استرهای گلیکول روغن سویا با تبادل استری روغن سویا و گلیکول با کاتالیزوری الکین در دمای بالا تهیه می شود. تلاش هایی برای جایگزینی بخش گلیسرین روغن با گلیکول برای بهبود انحلال پذیری مشتقات صورت گرفته است که موجب می شود تا آن ها با آب بیشتر از روغن خالص ترکیب پذیر شوند. روغن سویا زمانی که با گلیکول اضافی تبادل استری شود، تولید ترکیبی از مونو استرهای الکل اسید چرب با گلیسرول می کند. گروه های عاملی استر و هیدروکسیل در محصول واکنش موجب بهبود آب دوستی اسید چرب و افزایش ترکیب پذیری در آب می شود. به علاوه، بخش اسید چرب زنجیره بلند محصول واکنش نه تنها یک ترکیب الی غیر فرار است بلکه می تواند اکسید شود و منجر به الیگومریزاسیون شود و این به سخت شدن پوشش بعد از انعقاد کمک می کند.

این مقاله به بررسی تهیه استرهای گلیکول و خواص فیزیکی شیمیابی خاص آن ها می پردازد که به عنوان عوامل منعقد کننده استفاده می شوند نظیر اتیلن گلیکول، پروپیلن گلیکول و دی پروپیلن گلیکول، در لاتکس فرمولاسیون رنگ. عوامل انعقادی جدید از نظر توانایی کاهش دمای حداقل تشکیل فیلم (MFFT) پلیمر لاتکس ارزیابی شدند به طوری که امکان تشکیل فیلم یکنواخت پلیمری را در دماهای محیطی برای رنگ آمیزی می دهد.

روش های آزمایشی

روغن سویای تصفیه شده قلیایی (درجه صنعتی) توسط شرکت کارگیل ارایه شده و بدون تخلیص بیشتر استفاده شد. اسید لینولیک، اتیل اتر و گلیکول ها از شرکت تولید مواد شیمیایی الدريخ خریداری شدند. اسید پالمیتیک از شرکت تولید مواد شیمیایی سیگما خریداری شد. مтанول، لیتیم کربنات و اسید الیک از شرکت فیشر خریداری شد. گلیکول ها و مтанول با تقطیر فلز منیزیم فعال خشک شد.

تهیه استر گلیکول اسید چرب: اتیلن گلیکول(0.3 مول) با یکی از سه اسید چرب مختلف پالمتیک اسید، الیک اسید و اسید لینولیک در یک فلاسک مجهز به هم زن مغناطیسی، ترمومتر، لوله حباب نیتروژن و تصعید کننده آب واکنش داده شد. واکنش ها در ئمای 180 تا 190 درجه به مدت 10 ساعت در حضور یک کاتالیزور، اسید سولفونیک پی-تولوئن با 0.5 درصد وزنی بر اساس مقدار اسید چرب انجام شد. بعد از واکنش، گلیکول اضافی و گلیسرول با استخراج با بخش های 50 میلی لیتر اب مقطر حذف شد. استر گلیکول اسید چرب در دی اتیل اتر انحلال یافته و در 2 گرم سولفات منیزیم انیدروز خشک شده و فیلتر شد. دی اتیل اتر تقطیر شده و استر گلیکول اسید چرب بدست امد.

تهیه استر گلیکول روغن سویا: هر گلیکول(0.6 مول) در یک فلاسک مجهز به هم زن مغناطیسی، یک لوله حباب نیتروژن و یک کندانسور آب واکنش داده شد. واکنش ها در حضور یک کاتالیزور کربنات لتیوم در 0.5 درصد وزنی بر پایه روغن در 180-190 درجه به مدت 10 ساعت انجام شدند. ترکیب واکنش با محلول اسید استیک 0.1 مول خنثی سازی شد. گلیکول اضافی با استخراج با پنجاه مول آب مقطر حذف شد. استر گلیکول اسید چرب در دی اتیل اتر انحلال یافته و در 2 گرم سولفات منیزیم انیدروز خشک شده و فیلتر شد. دی اتیل اتر تقطیر شده و استر گلیکول اسید چرب بدست امد.

تهیه استر متیل روغن سویا: لیتیوم متیل(0.24 گرم) و مтанول خشک شده به یک فلاسک مجهز به هم زن مغناطیسی، ترمومتر، لوله حباب نیتروژن و کندانسور آب افزوده شد. لیتیم مونو اکسید، که محصول واکنش بین لیتیم و مтанول است، به عنوان کاتالیزور عمل می کند. بعد از گرما دهی ترکیب تا 60 درجه، 60 گرم روغن سویا افزوده شد. واکنش در دمای 60 درجه به مدت 6 ساعت انجام شد.

روغن متانول اضافی تقطیر شد. ترکیب واکنش با محلول ابی اسید استیک ۰.۱ مول خنثی شده و پنج بار با ۵۰ میلی لیتر آب شست و شو داده شد. استر متیل روغن سویا در اتیل انحلال یافت و بر روی سولفات منیزیم اندیروز خشک شده و فیلتر شد. دی اتیل اتر تقطیر شده و استر متیل روغن سویا بدست امد.

کروماتوگرافی لایه نازک(TLC): واکنش ها با TLC پایش شد و بر روی پلیت های پوشش دهی شده با ژل سیلیکای G انجام شده و با هگزان/ ایزوپروپانول/متانول(60:20:20) به عنوان فاز سیار توسعه یافت. نقاط تحت تابش Rf فرابینفش طول موج کوتاه قرار گرفتند. روغن آغاز گر دارای Rf برابر با ۰.۹۷ بود در حالی که محصول دارای Rf برابر با ۰.۳ بود.

کراماتوگرافی گازی: ترکیب استر گلیکول روغن سویایی بدست آمده با GC با استفاده از سری ۲ جی سی هولت-پاکارد مجهر به شناساگر یونیزاسیون شعله ای تعیین شد. ستون جی سی، یک ستون مویینه با عملکرد بالای سیلیکون متیل با طول ۵ میلی متر است. شرایط عملیاتی برای این ستون به صورت ۴۰ و ۲۰ پاسکال ورودی نیتروژن و گاز حامل هیدروژن به ترتیب بود که گرادیان دمایی ستون بین ۱۰۰ و ۲۷۵ درجه بود.

طیف سنجی مادون قرمز: طیف های IR بر روی طیف سنج نیکولت مگنا 750 IR ترانسفورم فوریر ثبت شد.

طیف سنج روزنанс مغناطیسی هسته ای NMR H-C NMR بر روی طیف سنج NMR فوریر FX100 با تری متیل سیلن به عنوان استاندارد داخلی ثبت شد. NMR برای تایید و صحت سنجی با نسبت متیلن گلیکول و گلیسرول استفاده شد.

تنش سطحی: تنش سطحی با روش حلقه تانسیومتر بر طبق (14) ASTM D 1331-89 تعیین شد.

مقادیر تعادل چربی دوستی HLB بر اساس قطب اکسید اتیلن در مولکول انجام شد.

$$HLB = \frac{\text{درصد وزنی اکسید اتیلن در مولکول}}{2}$$

پارامتر های انحلال پذیری: مقادیر بر طبق روش هانزن از کتابچه پارامتر های انحلال پذیری محاسبه شد چگالی: چگالی بر طبق (17) ASTM D-1475 تعیین شد.

نرخ تبخیر: نرخ تبخیر استر روغن سویایی مشتقات گلیکول نسبت به عوامل انعقادی و اتر ان بوتیل اتیلن گلیکول پایش شد. سه تکرار از هر عامل انعقادی وزن شده و در دمای ۲۵ درجه قرار داده شد. درصد کاهش وزن هر ماده انعقادی به صورت تابعی از زمان اندازه گیری شد.

اندازه گیری MFFT: روش مورد استفاده برای اندازه گیری MFFT، از روش D2354-68 (18) تبعیت می کرد. هفت عامل مختلف، $\text{R}^{\circ}\text{TEXANOL}$ ، اتیلن گلیکول مونو بوتیل اتر (EB)، متیل استر روغن سویا و مشتقات اتیلن گلیکول اسید پالمتیک، اسید اولئیک، اسید لینولئیک، و روغن سویا، با رزین دارای T_g بالا پلی استایرن کوپلیمر متیل متاکریلات (PS-MMA) (UCAR 430)؛ اتحادیه کاربید، در سطوح 0.5، 0.75 و 1.0 درصد وزن پو روغن سویا فرموله شد. فرمولاسیون مستر بج در جدول 1 نشان داده شده است. فرمولاسیون ها دو روز قبل از اندازه گیری MFFT به تعادل رسیدند به طوری که عامل انعقادی با فرمولاسیون به تعادل رسید. چهار تکرار اندازه گیری برای هر لاتکس انجام شد.

نتایج و بحث

برای تبادل استری کامل روغن سویا بدون داشتن محصولات جانبی، مونو و دی گلیسرید ها، زمان واکنش با TLC پایش شد. نتایج TLC یک مقدار R_f ماده اغاز گر 0.97 پایش شد در حالی که مقدار R_f همه محصولات مشتق برابر با 0.3 در 10 ساعت زمان واکنش بود. یک زمان واکنش 10 دقیقه ای، برای اطمینان از این که تری گلیسرید ها به محصولات مطلوب تبدیل شده اند در نظر گرفته شد.

در فرایند تخلیص، لایه بین وجهی برای تسريع واکنش سریع کنار گذاشته شد. محصول واکنش بعد از تخلیص تقریبا 85 تا 90 درصد بر پایه روغن سویا بود با این حال محصول تبادل استری بر اساس تعادل وزنی به شکل کمی اندازه گیری شد. لازم به ذکر است که مقدار کمی از دی استر در سیستم های گلیکول دی اتیلن و اتیلن مشاهده شد. دی استر معمولا کم تر از 6 درصد است. GC برای تحلیل ترکیب محصولات واکنش استفاده شد. زمان واکنش و ترکیب محصول واکنش در جدول 2 نشان داده شده است. نتایج GC دو پیک را در هر مشتق روغن سویا نشان داد. نخستین پیک هر مشتق که تقریبا 10 تا 14 درصد است، استر چرب اشباع شده بوده و دومین پیک برابر با 86 تا 90 درصد بود که مشتق استر چرب اشباع نشده بود.

نتایج مطالعه نشان داد که مقدار اسید چرب اشباع و غیر اشباع در روغن سویا برابر با 14 و 86 درصد بود.

جدول 1: فرمولاسیون مستر بج 430UCAR، برای مطالعه MFFT

محتوی جامد		فرمولاسیون		
گالن	پوند	گالن	پوند	

0.00	0.00	34.64	288.56	آب
0.00	0.00	5.08	43.96	گلیکول
0.59	5.28	0.59	5.28	پروپیلن
0.10	1.00	0.46	4.00	تریتون ایکس
0.92	7.99	0.92	7.99	102
21.23	195.31	49.89	434.03	825 اکریزول
0.12	0.34	0.30	2.24	WET KL245
0.00	0.00	8.12	67.62	UCAR 430
22.97	209.92	100.00	853.68	Drewplus
				L- 493
				آب
				کل
				wt/gal
				درصد جامد
				وزنی
				درصد جامد
				حجمی

زمان واکنش مشتقه اسید چرب اشباع و غیر اشباع با تهیه مشتقه گلیکول اتیلن پالمیتیک اسید، (اسید چرب اشباع)، اسید اولئیک، و اسید لینولئیک (اسیدهای چرب غیر اشباع) و با بررسی زمان واکنش مشخصه هر مشتق تایید شد. زمان های واکنش استاندارد ها در جدول 2 نشان داده شده است. زمان واکنش اتیلن گلیکول پالمیتات، 10.4 دقیقه با زمان واکنش اولین پیک مشتق روغن سویای اتیلن گلیکول در 10.7 هم خوانی داشت. زمان واکنش اتیلن گلیکول اولئات و لینولئات، 12.2 و 11.9 دقیقه با زمان نگداشت دومین پیک در 12.1 دقیقه هم خوانی داشت. استرهای روغن سویای مشتق گلیکول متشکل از دو گروه از ترکیبات یعنی مشتق غیر اشباع و مشتق اسید چرب اشباع بود.

مطالعه ساختاری IR,NMR : طیف سنج NMR و IR برای تایید تبادل گروه های عاملی و ساختار های شیمیایی استفاده شد.

طیف های NMR کربن 13 بدون حلal در دمای اتاق در 5 میلی متر تعیین شد. تغییرات شیمیایی برای بخش اسید چرب با تغییرات در منابع و مطالعات اخیر هم خوانی داشته است(19-21). مقدار پیک در 25.7 پی ام

مربوط به C11 بود که پیوند های زنجیره سیس-سیس دین را نشان می دهد. پیک در 27.3 پی ام مربوط به دو کربن با پیوند دوگانه سیس بود یعنی C8.11 از زنجیره الیک مونو و C814 زنجیره دین بود. جفت نقاط پیک در 129.9 و 129.6 پی ام مربوط به C10 و C9 زنجیره الیک بود در حالی که دو جفت کوچک تر در 130.1، 129.9، 128.1، 127.9 و پی ام متعلق به C13، C10، C9، C12 و زنجیره لینولئیک بود. تغییرات شیمیایی بخش گلیسرول در 60.4 پی ام و 66 پی ام در طیف تری گلیسرید مشاهده شد که دیگر در مشتقات گلیکول استر چرب وجود نداشت.

تغییرات شیمیایی کربن با اکسیژن بدست امده از گلیکول بین 60 و 75 پی ام بود. نقطه پیک در 20 پی ام مربوط به گروه متیل بخش گلیکول پروپیلن مشتقات کلیگول دی پروپیلن بود. این نشان می دهد که تری گلیسرید روغن سویا به محصول استری تبدیل شد.

طیف های NMR با محصولات واکنش مایع انجام شدند. پیک در نقطه 0.96 پی ام متعلق به بخش اسید چرب $\text{CH}_3-\text{CH}_2-\text{CH}_2-\text{COO}-\text{R}$ بود. نقطه پیک در 1.6 پی ام متعلق به $\text{R}-\text{CH}_2-\text{CH}_2-\text{COO}-\text{CH}_3$ بود. نقطه پیک در 2.4 پی ام مربوط به $\text{R}-\text{CH}_2-\text{CH}=\text{CH}-\text{CH}_2-\text{CH}=\text{CH}-\text{CH}_2-\text{COO}-\text{R}$ بود. نقطه پیک 2.8 پی ام مربوط به $\text{CH}_2-\text{OOC}-\text{R}$ بود. $\text{HO}-\text{CH}$ صورت به ام پی پیک 3.8 شناسایی شد.

جدول 2: زمان نگهداشت یا تمرکز محصولات استاندارد و واکنش با کروماتوگرافی گازی

	زمان ماند(دقیقه)	استاندارد
	8.3	پالمیتیک اسید
	10.4	اتیلن گلیکول پالمیتات
	10	الیک اسید
	12.2	اتیلن گلیکول الثات
	9.6	لینولیک اسید
	11.9	اتیلن گلیکول لینولئات
ترکیب	زماند ماند	محصول واکنش
13.8	10.7	اتیلن گلیکول سویات
86.2	12.1	دی انیلن گلیکول سویات

11	14.1	پروپیلن گلیکول سویات
89	10.9	دی پروپیلن گلیکول سویات
12.3	12.3	متیل سویات
87.7	13.1	روغن سویا
10.1	14.4	
89.1	7.9	
11.7	9.4	
88.3	17.7	
100		

نقطه پیک در 4.3 پی پی ام متعلق به گروه OH است. نقطه پیک در 4.8 پی پی ام مربوط به $\text{CH}-\text{OH}$ - در بخش گلیکول پروپیلن از مشتقات دی پروپیلن بود. نقطه پیک در 5.2 پی پی ام بری تعیین $\text{CH}=\text{CH}-$ - استفاده شد. نقطه پیک در 3.6 متعلق به $\text{O}-\text{CH}_3$ - از مشتق استر متیل بود نتایج IR یک پیک OH کشیده شده در 3500 سانتی متر در طیف های محصولات مشتق گلیکول را نشان داد ولی در طیف های روغن سویا دیده نشد. پیک های C-O وجود داشت که در 1350 و 1450 سانتی متر در طیف استر های روغن سویایی مشتق گلیکول قرار داشتند با این حال این پیک ها در طیف های روغن سویا دیده نشدند. این نتایج نشان می دهد که بخش گلیکول وارد محصولات استر چرب شده است.

خواص فیزیکی: خواص فیزیکی عامل انعقادی برای ارایه خواص مواد مهم است. خواص فیزیکی، نظیر پارامتر های انحلال پذیری، مقدار HLB، چگالی و تنش سطحی، درهمه استر های روغن سویا مطالعه شدند. پارامتر های انحلال پذیری بر اساس روش هانسن از کتابچه پارامتر های انحلال پذیری محاسبه شد. پارامتر های انحلال پذیری در جدول 3 نشان می دهد که پارامتر انحلال پذیری کل EB بیش از تکسنوول و استر های روغن سویایی گلیکول است. به علاوه، پارامتر انحلال پذیری قطبی و پیند هیدروژنی به ترتیب > EB > TEXANOL® > استر های روغن سویایی گلیکول کاهش یافت. از این روی EB با اب بیشتر از استر روغن سویایی گلیکول و تکسنوول ترکیب پذیر است. در مواد متخلخل، مواد منعقد کننده با انحلال پذیری اب بالاتر به سطوح متخلخل انتقال می یابند. پارامتر انحلال پذیری PS./MMA برابر با 18.2 ژول بر سانتی متر مکعب است. پی بردہ شد که پارامتر های انحلال پذیری استر روغن اسید گلیکول و TEXANOL نزدیک به پارامتر های پلی استایرین نسبت به EB است. برای مواد

منعقد کننده آب گریز، پارامتر انحلال پذیری تولید یک عامل انعقادی بهتر می کند. در نتیجه، **TEXANOL®** و استرهای روغن سویای گلیکول بایستی بهتر از **EB**، **PSMMA** را منعقد کند.

مقادیر **HLB** بر طبق معادله پایه بر اساس قطب اب گریز در مولکول محاسبه شدن. هر چه مقدار **HLB** بزرگ تر باشد، ماده با آب ترکیب پذیر تر خواهد بود. جدول 3 نشان می دهد که مقدار **HLB** از **EB** بزرگ تر از مقدار **EB** استرهای روغن سویای گلیکول است. این با پارامتر انحلال پذیری **EB** متناظر بوده و به این معنی است که **EB** با اب بیشتر از استر روغن سویای گلیکول ترکیب پذیر است.

تنش های بین وجهی همه محصولات واکنش با تانسیومتر حلقه ای با **ASTM D1331-89** تعیین شد. مقدار تنش بین وجهی، شاخص اندازه گیری اختلاف دو نوع مولکول می باشد. هر چه تنش بین وجهی کوچک تر باشد، ماهیت دو مولکول مشابه تر خواهد بود. تنش بین وجهی **EB** برابر با **27.4** دین بر سانتی متر بود که کم تر از مقادیر استر روغن سویای گلیکول و تکسنول است. یعنی **EB** با اب بیشتر از استر روغن سویای گلیکول و تکسنول ترکیب پذیر است.

سرعت تبخیر: سرعت تبخیر یک عامل انعقادی دیگر ویژگی یا خاصیت مهمی است که بایستی اندازه گیری شود زیرا هر چه مدت زمان ماندگاری عامل انعقادی در پوشش طولانی تر باشد، انعقاد فیلم کامل تر خواهد بود. به علاوه، کاهش وزن به صورت تابعی از زمان این موضوع را به ما می گوید که ایا ترکیب یک ترکیب الی فرار است یا خیر؟ کاهش وزن اتیلن گلیکول، پروپیلن گلیکول، مشتقات متیل استر، تکسمول و اتیلن گلیکول بوتیل اتر به صورت تابعی از زمان در **25** درجه پایش شد. نتایج در شکل 1 نشان داده شده است.

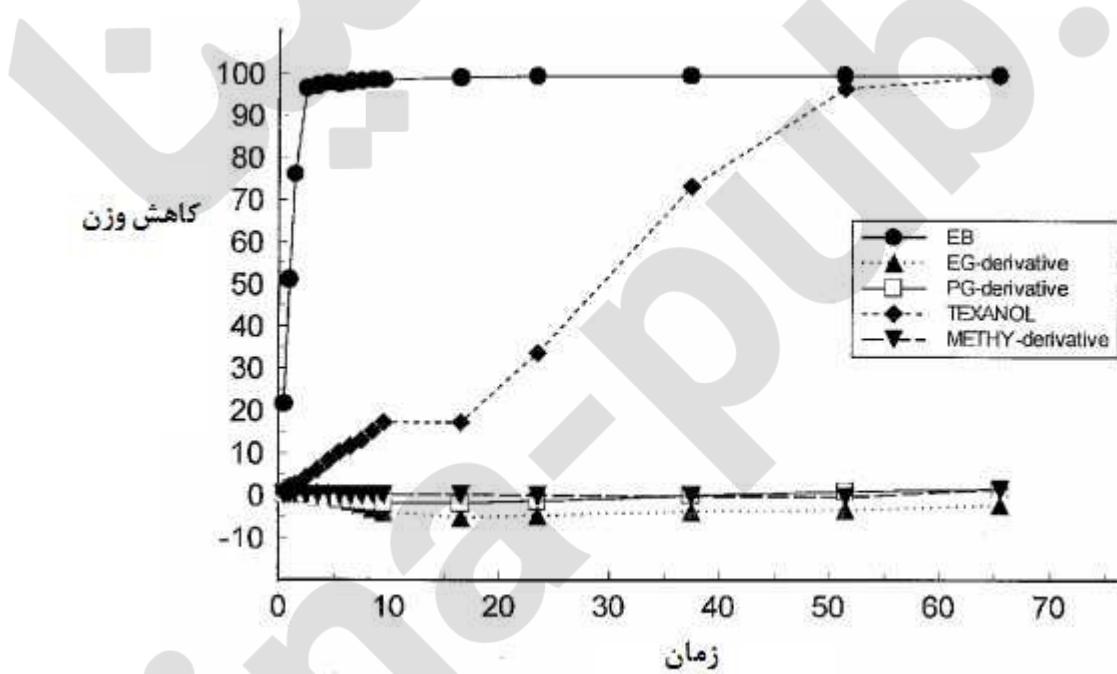
سرعت تبخیر مشتقات متیل و گلیکول استر روغن سویا کم تر از **0.001** بوتیل استات بود که کم تر از مواد انعقاد کننده تکسنول و **EB** می باشد که دارای نرخ تبخیر به ترتیب **0.02** و **0.08** می باشد اتیلن گلیکول مونوبوتیل اتر یک عامل انعقادی محلول در آب بوده و در بخشی از فیلم در زمان تبخیر آب، بخار می شود

جدول 3: خواص فیزیکی استرهای روغن سویای مشتق گلیکول

EG DEG PG DPG ME EB TEXANOL®	خواص
------------------------------	------

0.94 2.7 36.2	0.93 4.8 36.1	0.91 3.4 33.3	0.91 5.9 35.7	0.87 N/A 30.1	0.9 14.9 27.4	0.95 N/A 28.9	چگالی HLB
18.6 16.2 2.03 8.8	18.2 15.8 2.04 8.7	18.0 15.7 1.88 8.5	17.6 15.4 1.85 8.3	17.9 17.2 1.50 4.6	20.7 15.9 4.9 12.3	19.3 15.6 3.07 10.9	تنش بین وجہی انحلال پارامتر
δ _{total} (J/cm ³) δ _d (J/cm ³) ^{1/2} δ _p (J/cm ³) ^{1/2} δ _h (J/cm ³) ^{1/2}							
							پذیری

اختصارات: EG، مشتق اتيلن گلیکول سویا؛ DEG، مشتق دی اتيل گلیکول؛ PG، مشتق پروپیلن گلیکول؛ DPG، دی پروپیلن گلیکول مشتق؛ ME، متیل استر؛ EB، اتيلن گلیکول مونو بوتیل اتر؛ ®TEXANOL (الکل استر)، علامت تجاری از شرکت شیمیایی Eastman N / A غیر قابل کاربرد HLB، تعادل چربی دوست-آبدوست

شکل 1: سرعت تبخیر گلیکول اتيلن، گلیکول پروپیلن، متیل استر، گلیکول اتيلن ان اتر بوتیل

به این ترتیب، این عامل انعقادی یک ترکیب آلی فرار است. تکسانول یک عامل انعقادی نامحلول در آب است که به تدریج از فیلم با گذشت زمان تبخیر می شود. از سوی دیگر، مشتقهای استر گلیکول روغن سویا کاهش وزنی را

نشان دادند. آن‌ها یک افزایش وزن خفیف را نشان دادند زیرا استر روغن سویای گلیکول اسید چرب غیر اشباع مجدداً اکسید شده و به بخشی از فیلم تبدیل شد. از این روی استر گلیکول روغن سویای جدید یک ترکیب الى غیر فرار است.

نتایج اندازه گیری MFFT یک ویژگی مهم پوشش‌های لاتکس است. نقش عامل انعقادی در پوشش لاتکس، کاهش MFFT پوشش و تسهیل تشکیل فیلم با خواص خوب در دمای محیط است. برای بررسی کارایی مواد منعقد کننده روغن سویای چدید در کاهش MFFT پوشش، امولسیون لاتکس PS-MMA دمای گذار شیشه بالا، UCAR 430 به صورت یک سیستم لاتکس مدل انتخاب شد.

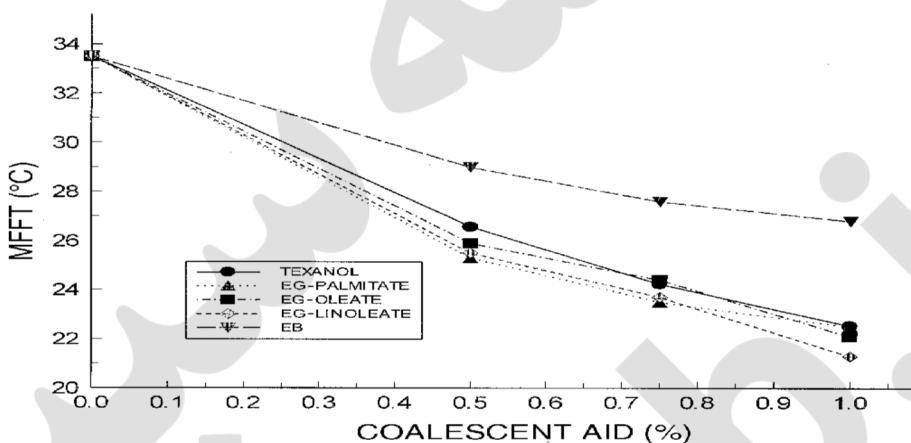
به طور کلی، روغن سویا متشكل از 15 درصد اسید‌های چرب اشباع و 85 درصد اسید‌های غیر اشباع است. استر چرب غیر اشباع می‌تواند با خشک شدن اکسید شود که این موجب بهبود مقاومت فیلم می‌شود. از این روی بر خلاف مواد منعقد کننده سنتی، استر‌های اسید چرب غیر اشباع به الیگومر تبدیل شدند.

اثر استر‌های اسید چرب گلیکول اتیلن غیر اشباع و اشباع در کاهش MFFT امولسیون لاتکس نسبت به عوامل انعقادی، تکسانول و EB مطالعه شد. EB، و اتیلن گلیکول مشتق‌های اسید پالمتیک، اسید اولئیک، اسید لینولئیک به فرمولاسیون پوشش در سطوح 0.5% و 0.75 درصد وزنی افزوده شد. فرمولاسیون به مدت 2 ساعت قبل از اندازه گیری MFFT به تعادل رسیدند. نتایج MFFT پوشش‌های فرموله شده با استر اسید چرب در شکل 2 نشان داده شده است.

استر پالمیتات گلیکول اتیلن موجب کاهش MFFT امولسیون لاتکس نشایه با استر لینولئات گلیکول اتیلن و استر اولئات اتیلن گلیکول بود. هر دو استر اسید چرب اشباع شده و گلیکول اتیلن اشباع نشده، MFFT را بیش از کاهش دادند. از این روی هر دو استر اسید چرب اشباع و غیر اشباع، MFFT را به یک صورت کاهش دادند با این حال محصولات غیر اشباع به بازیابی T_g رزین بعد از انعقاد پوشش کمک می‌کنند.

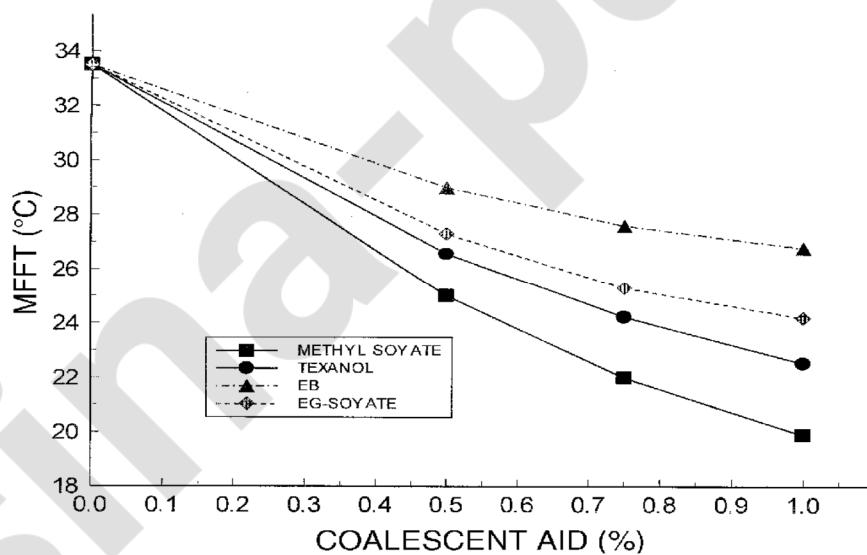
اثر استر‌های روغن سویای اتیلن گلیکول در کاهش MFFT امولسیون لاتکس نسبت به استر روغن سویا و عوامل انعقادی مطالعه شد. EB، مشتق‌های اتیلن گلیکول روغن سویا، و متیل استر روغن سویا به فرمولاسیون‌های پوشش به میزان 0.5، 0.75 و 1 درصد وزنی افزوده شد. فرمولاسیون‌ها به مدت 2 ساعت قبل از اندازه گیری‌های MFFT به تعادل رسیدند. نتایج در شکل 3 نشان داده شده است. متیل $\text{TEXANOL}^{\circledR}$ ،

استر سویا روغن، و اتیلن گلیکول استر روغن سویا، حداقل دمای فیلم را بهتر از EB کاهش داد. دلیل این است که EB در نرم کردن سیستم رزین موثر نیست. به علاوه پارامتر های انحلال پذیری **TEXANOL®**، مตیل استر سویا روغن، و اتیلن گلیکول استر روغن سویا نزدیک تر به پارامتر انحلال پذیری این رزین بود. در نتیجه، بخش استری روغن سویا و **TEXANOL®**، بهتر از EB بود. در کاهش MFFT امولسیون نسبت به استر متیل، استر روغن سویا و **TEXANOL®**، غیر موثر بود. استر روغن سویای متیل دارای پارامتر انحلال پذیری نزدیک به سیستم رزین بود. استر روغن سویای متیل بهتر از فرمول با **TEXANOL®**، MFFT را کاهش داد. با کاهش عوامل انعقادی مشتق روغن در فرمولاسیون ، MFFT کاهش یافت.

شکل 2: حداقل دمای تشکیل فیلم کوپلیمر پلی استایرن متاکریلات، فرموله شده با استر های اسید چرب مشتق

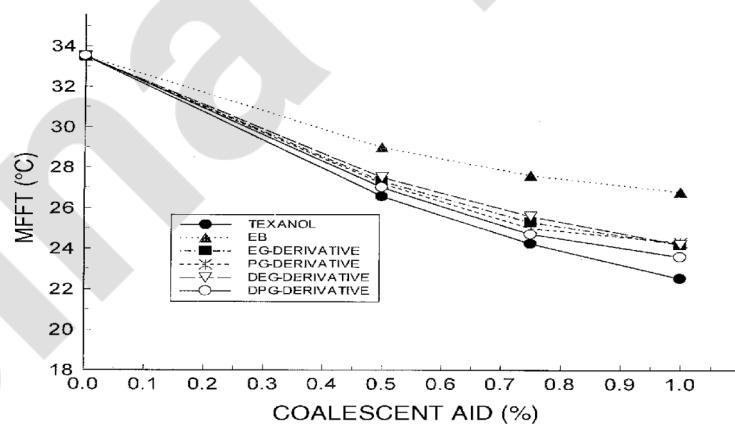
گلیکول اتیلن

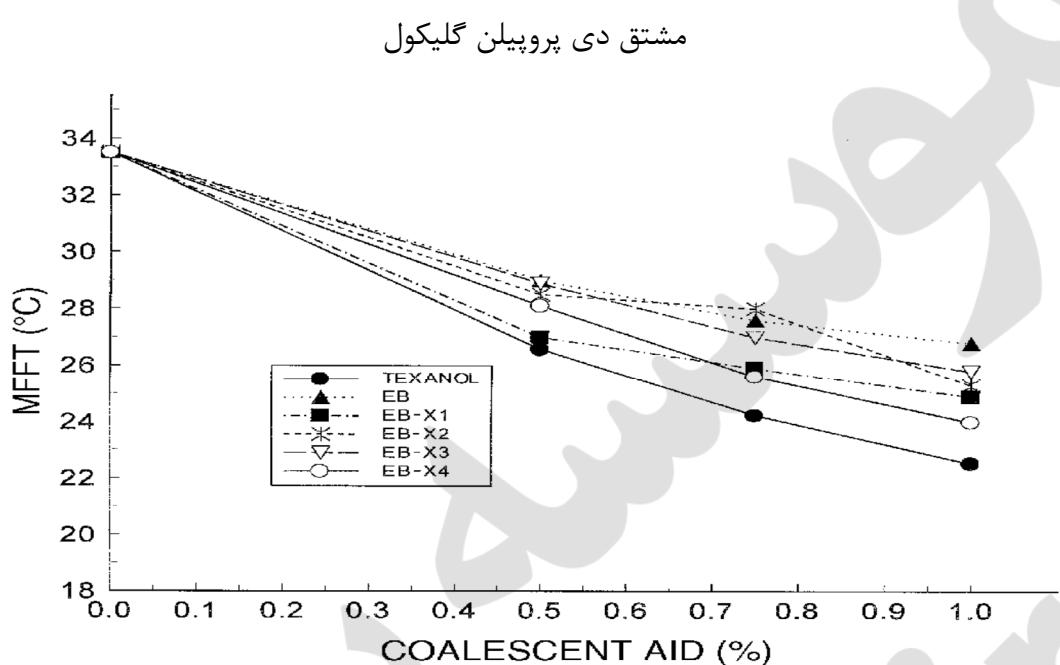
شکل 3: 430 UCAR MFFT، فرموله شده با استرهای مشتق روغن سویا گلیکول، متیل سویا، روغن استر متیل سویا، EF سویا، استر روغن سویا

به علاوه، کارایی کاهش MFFT امولسیون لاتکس برای جهار استر گلیکول مختلف روغن سویا نسبت به مواد منعقد کننده مطالعه شد. $\text{TEXANOL}^{\circledR}$, EB, اتیلن گلیکول، پروپیلن گلیکول، دی اتیلن گلیکول و دی پروپیلن گلیکول مشتق روغن سویا به فرمولاسیون های پوشش در سطوح 0.5 درصد، 0.75 و 1 درصد وزنی افزوده شدند. فرمولاسیون ها به مدت 2 روز قبل از اندازه گیری های MFFT به تعادل رسیدند. نتایج MFFT چهار استر مشتق گلیکول در شکل 4 نشان داده شده است. همه استرهای روغن سویایی گلیکول و تکسانول موجب کاهش MFFT امولسیون لاتکس بهتر از فرمولاسیون با EB شد و همه چهار استر روغن سویا، MFFT را همانند تکسانول کاهش دادند.

هیچی بخشی از استر روغن سویایی مشتق گلیکول ترکیب پذیر با آب نبود. تنها EB با آب ترکیب پذیر بود. ترکیبی از عوامل اب دوست و اب گریز به دلیل پایداری دمای بالا و ذوب و انجام رنگ استفاده شد. از این روی عوامل انعقادی استر روغن سویا و EB نسبت به عوامل انعقادی ارزیابی شد. برای ترکیبی از استر روغن سویایی گلیکول و EB، نتایج MFFT در شکل 5 نشان داده شده است. همه استرهای روغن سویایی مشتق گلیکول ترکیب شده با EB، MFFT را بهتر از فرمولاسیون با EB کاهش دادند. عملکرد بر اساس مقدار دو عامل انعقادی مورد استفاده بود و مزیت معنی دار برای کاهش MFFT از ترکیب بدست آمد. با این حال ترکیب در جلوگیری از کاهش عامل انعقادی محلول در اب به سوبستراتی متخلخل و نیز پایداری حرارتی و ذوب و انجامد موثر بود.

شکل 4: UCCAR MFFT 430 با استر مشتق روغن سویا گلیکول، DEG، مشتق دی اتیل گلیکول؛ DPG، مشتق دی پروپیلن گلیکول

شکل 5: از UCAR 430 MFFT فرموله شده با مخلوط های مختلف EB و روغن سویا گلیکول استرها مشتق شده. EB-X1، اتیلن گلیکول مشتق EB-X2، پروپیلن گلیکول مشتق EB-X3، EB-X4، دی اتیلن گلیکول مشتق EB-X4، دی پروپیلن گلیکول مشتق EB-X1، EB-X2، EB-X3 نشان می دهد مشتقان و EB مخلوط 50:50 درصد وزنی. برای دیگر اختصارات دیدن شکل 1 و 2.